

## **Māksliniekam Edgaram Vinteram 105 gadu jubileju atzīmē ar gleznu izstādi Tukuma Mākslas muzejā**

**2024. gada 31. augustā 12.00 Tukuma Mākslas muzejā (Harmonijas ielā 7, Tukumā) atklās gleznu izstādi māksliniekam Edgaram Vinteram. Izstāde “Edgars Vinters. Latvijas ainavas un Tukums” veltīta mākslinieka 105 gadu jubilejai un veidota sadarbībā ar mākslas zinātnieku prof., Dr. habil. art. Ojāru Spārīti, mākslas cienītāju no Vācijas, grāmatas par gleznotāju Edgaru Vinteru līdzautoru Hansu Joahimu Gerberu un mākslinieka gleznu kolekcijas īpašnieku Jāni Sausnīti. Izstāde būs apskatāma līdz 2024. gada 24. novembrim.**

Mākslinieks **Edgars Vinters** (1919–2014) savulaik reiz teicis: „Esmu reālists, plenērists, kas strādā dabā un cenšas pēc gaismas un skaidrības. Manas dzīves un darbības mērķis ir tieksme pēc gaismas, gaismas, gaismas.”

Daba dažādās tās izpausmēs ir mākslinieka daiļrades centrālais tēls. Gleznojis galvenokārt eļļas tehnikā, ik pa laikam pievērsies arī akvarelim un 1970. gados aizrāvēis ar monotipiju (gludspieduma tehnika – attēla pārvešana ar eļļas krāsām uz metāla plātnes, no kā iegūst novilkumu) veidošanu. Gleznu tematika – Latvijas ainavas visos gadalaikos, ziedi, pilsētas skati, tajā skaitā arī Tukuma vecpilsētas gleznainās ielas – ļauj saskatīt Edgaru Vinteru un tukumnieku Ansi Artumu kā draugus un domubiedrus mākslā.

Izstādes kurators, mākslas zinātnieks prof., Dr. habil. art. **Ojārs Spārītis** Edgara Vintera mākslinieciskā redzējuma nozīmīgumu raksturo šādi: “(..) mīlestība uz mākslu, talants un teicamā akadēmiskās glezniecības skola ļāva Edgaram Vinteram atrast savu īpašo vietu Latvijas mākslas dzīvē. Viņa gleznotās Latvijas ainavas, lauku un dārza puķu nebeidzamā krāsu daile, gadalaiku maiņās notvertais krāsu mirdzums, līdzīgi kultūras kanonā iekaltajiem simboliem iemūžinātās latviešu rakstnieku dzimtās mājas mudina izprast tās vērtības, kuras ir veidojušas Edgara Vintera dzīves filosofijas pamatus.”

Rīdzinieks Edgars Vinters sākotnēji gleznot mācījies pie Voldemāra Irbes un Hugo Kārļa Grotusa. Pēc Rīgas Valsts komercskolas beigšanas (1940) iestājies Latvijas Mākslas akadēmijā, kur studēja pie ievērojamiem latviešu gleznotājiem – Leo Svempa, Augusta Annusa, Kārļa Miesnieka, Voldemāra Tones un Jāņa Kugas. Izglītību pārtrauca Otrais pasaules karš un vācu okupācija. Edgars Vinters tika iesaukts Latviešu leģionā, un pēc atgriešanās no gūstekņu nometnes Krievijā, padomju okupācijas vara liedza viņam iespēju pabeigt Mākslas akadēmiju. Iegūtais Jaņa Rozentāla mākslas vidusskolas diploms deva tiesības strādāt skolā un mācīt zīmēšanu un rasēšanu.

Izstādēs mākslinieks piedalījies no 1949. gada. Kad 1991. gadā Latvija atguva neatkarību, Edgara Vintera daiļradei tika pievērsta arvien lielāka uzmanība, un tā guva atzinību. No 1993. gada viņa personālizstādes notika arī Apvienotajā Karalistē un ASV, kopš 2006. gada – Vācijā. Edgars Vinters gleznoja un rīkoja izstādes arī mūža pēdējos gados cienījamā vecumā.

Edgars Vinters saņēmis augstāko valsts apbalvojumu – Triju Zvaigžņu ordeni (2009). Atzīmējot mākslinieka 90 gadu jubileju, izdota vācu autora Hansa Joahima Gerbera un mākslas zinātnieka Ojāra Spārīša grāmata “Gleznotājs Edgars Vinters” (2009). Uzticot mākslas zinātniekam Ojāram Spārītīm sava dzīvesstāsta maz zināmās epizodes, izdota grāmata “Edgars Vinters. Es vēlos mājās pārnākt” ar kara laikā un gūstekņu nometnē tapušiem zīmējumiem (2012). Kā veltījums gleznotāja simtgadei, klajā nākusi abu minēto autoru grāmata “Edgars Vinters. Gaisma, Krāsas, Noskaņas” (2019). Duntē, Minhauzena muzeja piebūvē, atklāta “Edgara Vintera studija” mākslinieka radošā mūža atcerei (2017).

Izstādē apskatāmas gleznas no Jāņa Sausnīša un Hansa Joahima Gerbera privātkolekcijām. Izstāde atvērta no 2024. gada 31. augusta līdz 24. novembrim. Ieeja izstādes atklāšanas pasākumā bezmaksas.

### **Pielikumā**

Edgars Vinters glezno, ap 2008. gadu. H. J. Gerbera foto

Edgars Vinters “Cimos pie mana drauga gleznotāja A. Artuma Tukumā”, 1972. gadā. No H. J. Gerbera privātkolekcijas

Izstādes afiša

### **Tukuma Mākslas muzejs**

Harmonijas iela 7, Tukums

Ieva Jaunupe, vadītāja

T: +371 25494677

E: [makslasmuzejs@tukumamuzejs.lv](mailto:makslasmuzejs@tukumamuzejs.lv)

<https://www.tukumamuzejs.lv/lv/makslas-muzejs>

<https://www.facebook.com/TukumaMakslasmuzejs>

### **Tukuma Mākslas muzeja darba laiks**

No otrdienas līdz piektdienai: 11.00–17.00

Sestdienās, svētdienās: 11.00–16.00

Pirmdienās: slēgts

### **Ieejas maksa muzejā**

Skolēniem un studentiem: bezmaksas

Pensionāriem, invalīdiem: 1.00 EUR (Tukuma novada personām ar invaliditāti - bezmaksas)

Pieaugušajiem: 1.50 EUR

Informāciju apkopoja:

Tukuma muzeja

Komunikācijas nodaļa

Tālr.: (+371) 20247001

E-pasts: [pr@tukumamuzejs.lv](mailto:pr@tukumamuzejs.lv)

**Sekoiet mums.** [www.tukumamuzejs.lv](http://www.tukumamuzejs.lv). **Twitter:** [Tukumamuzejs](https://twitter.com/Tukumamuzejs). **Facebook:** [Tukuma muzejs](https://www.facebook.com/TukumaMuzejs), [Tukuma Mākslas muzejs](https://www.facebook.com/TukumaMakslasMuzejs), [Durbes pils](https://www.facebook.com/DurbesPils), [Mākslas galerija „Durvis”](https://www.facebook.com/MakslasGalerijaDurvis), [Tukuma Pils tornis](https://www.facebook.com/TukumaPilsTornis), [Tukuma Audēju darbnīca](https://www.facebook.com/TukumaAudējuDarbnīca), [Pastariņa muzejs](https://www.facebook.com/PastariņaMuzejs), [Džūkstes Pasaku muzejs](https://www.facebook.com/DzūkstesPasakuMuzejs).